

Orakel

EN VERGISSINGEN VAN DELPHI

Sedert jaren reeds is een commissie van Franche archaeologen werkzaam aan de zuidzijde van den berg Parnassus, waar in de oudheid het stadje

Delphi, bekend door zijn orakel, bestond. De werkzaamheden zijn tweeledig: het verrichten van opgravingen en het herbouwen, in den oorspronkelijken vorm, der tempelgebouwen, hoofdzakelijk van den beroemden tempel van Apollo.

Thans is men reeds zoover gevorderd, dat de onmiddellijke omgeving van de orakelplaats in den oorspronkelijken toestand is teruggebracht, waarbij men uiterst nauwkeurig wetenschappelijke en historische aanwijzingen heeft gevolgd. Merkwaardig was de verklaring van den leider der opgravingen en restauraties, Theodore Homolle, dat men bij de opgravingen buitengewoon groote hulp ondervond van de geschriften van Pausanias. Deze historicus uit de tweede eeuw na Christus heeft als een modern journalist het grootste gedeelte van Griekenland in zijn werken beschreven. Van alle te Delphi bestaande gebouwen en standbeelden heeft hij zulk een nauwkeurig verslag gegeven, dat men tot dusver nog bijna elke blootgelegde ruïne uit zijn geschriften heeft kunnen identificeren.

Gelijk bekend dankte Delphi zijn bekendheid en roem aan het orakel, gewijd aan Apollo, den god der schoone kunsten, beschermers van het goede en schoone, handhaver van wet en orde. De te Delphi vereerde Apollo droeg den bijnaam van Pytische Apollo. Hij zou volgens de legende, toen hij een geschikte plaats zocht voor zijn orakel, daar ter plaatse den draak Python gedood hebben, waarna hij er zijn orakel vestigde. In de berghelling bevindt zich daar een kloof waaruit zwaveldampen opstegen. Boven de kloof was een driehoek opgesteld, waarop een gouden zetel. Wanneer men het orakel wenschte te raadplegen nam een priesteres, de Pythia, op den zetel plaats. Na eenige minuten raakte zij onder invloed der opstijgende gassen en stiet allerlei onsamenhangende geluiden uit. Deze heetten te zijn geïnspireerd door Apollo, en werden ijverig opgeteekend door een in de nabijheid

DOOR A. BERGMEIJER

staanden priester, die daarna de voorspellingen van Apollo interpreteerde ten behoeve van degenen, die het orakel op deze wijze hadden geraadpleegd. Voor hun moeite

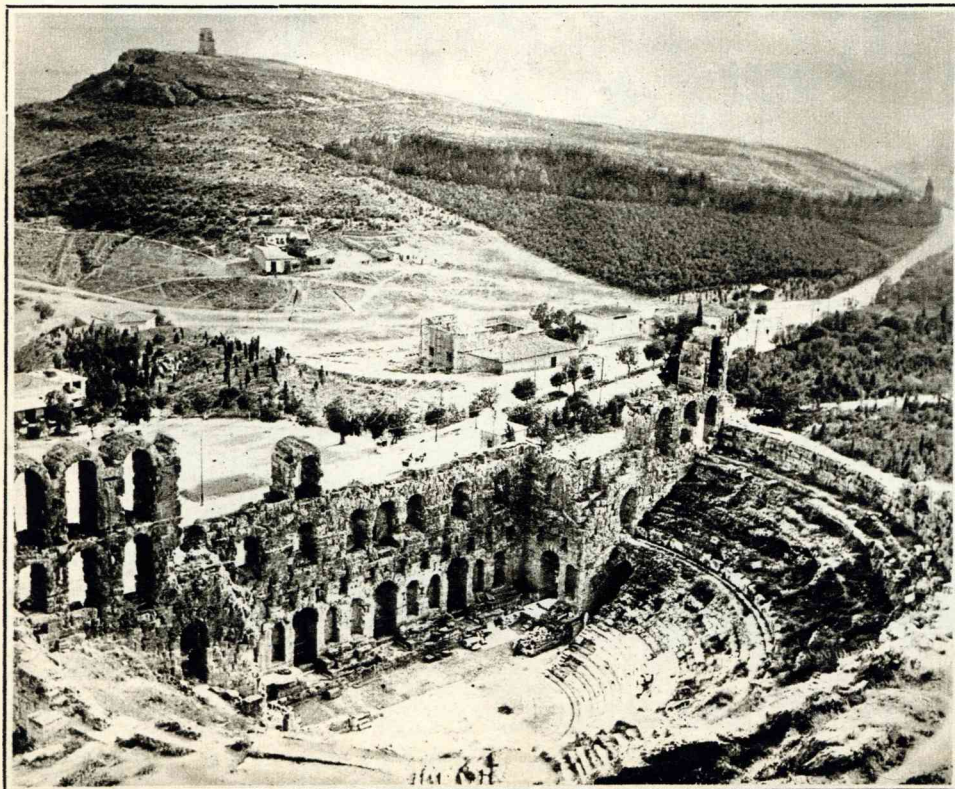
werden zij met kostbare geschenken beloond. De priesters van Delphi waren bijzonder handige heeren; over de geheele toenmaals bekende wereld hadden zij hun agenten, die hen voortdurend van het wereldgebeuren op de hoogte hielden. Hun antwoorden op de aan het orakel gestelde vragen waren gebaseerd op deze kennis, waardoor de priesters dikwijls in de gelegenheid geweest zijn, wijze adviezen te geven of de naaste toekomst te voorspellen. Niet zelden ook gaf Apollo, volgens verklaringen dezer scherpzinnige heeren, adviezen en uitspraken, die er uitsluitend op berekend waren de macht der priesters te versterken.

Eenmaal hebben de orakeluitleggers zich vergist, en wel zoo geweldig, dat het prestige van het Delphisch orakel een knak heeft gekregen, waarvan het zich nooit meer geheel heeft kunnen herstellen. Het gebeurde toen Xerxes, de koning van Perzië, zijn geweldige legers uitbracht ter verovering van Griekenland. De Griekse staten raadpleegden het orakel betreffende de vooruitzichten en den uitslag van den oorlog. Dat het orakel toen faalde was meer het gevolg van pech dan van slechte kansberekening. Door hun spionnen volkomen op de hoogte zijnde van de ontzettende overmacht der legers van Xerxes, waren de priesters van oordeel dat tegenstand absoluut nutteloos zou zijn, en dus luidde het orakel-advies: vlucht of overgave aan de Perzen, daar anders de nederlaag onvermijdelijk zou zijn. Sommige historici ook beweren, dat Xerxes de priesters had omgekocht om den Grieken dit advies te geven; in elk geval was de uitslag bijzonder ongelukkig voor Delphi. De priesters hadden gerekend buiten de vaderlandsliefde der Atheners en Spartanen en buiten hun bijna bovenmenscheijken heldenmoed; Xerxes werd verslagen, en zooals gezegd, het orakel heeft nooit meer zijn oude gezag kunnen herwinnen.

Maar vóór deze fatale geschiedenis was de betekenis van het orakel van Delphi zoo groot, dat het eeuwen lang meermalen op den gang der historische gebeurtenissen invloed heeft uitgeoefend en dien gang zelfs heeft bepaald. Ook buitenlandsche vorsten begaven zich geregeld naar Delphi om zich door het orakel te laten adviseeren of de toekomst te laten voorspellen.

Croesus van Lydië, naar bekend, de rijkste der koningen, heeft het orakel bezocht; de priesters gaven hem een aantal uitspraken, den koning zoo aangenaam, dat zijne Majesteit er voor betaalde, zooals men dat zelfs in Delphi niet gewend was. Ook Alexander de Groote is zijn weetgierigheid betreffende de toekomst te Delphi komen bevredigen; de priesters hadden het bij die gelegenheid aan het rechte einde, toen hem de wereldheerschappij voorspeld werd.

Uit het vorenstaande is reeds gebleken, dat de aan het orakel verbonden priesters geen onvoordeelig bedrijf uitoefenden. Inderdaad bezaten zij enorme rijkdommen; Delphi was een der rijkste en schoonste steden van Griekenland. Rijkdom ging in het klassieke Griekenland gepaard met artistiekeit. Een groot deel der verworven schatten werden door de priesters aangewend tot verfraaiing der stad en het verrijken der tempels met allerlei kunstschaten. Niet alleen ontvingen zij rijke giften van de pelgrims, die het orakel kwamen raadplegen, maar de Griekse staten hadden de

OUDE GRIEKENLAND. Ruïne van een Grieksch amfitheater.